

Riktlinjer mot hot och våld inom vård och omsorg IFO

Inledning

Det är viktigt att medarbetare som har sin anställning inom Bengtsfors kommun, kan vistas i en arbetsmiljö som så långt som möjligt minimerar riskerna för hot, våld och andra incidenter. Medarbetarna ska känna sig trygga i sitt arbete och kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett för verksamheten tillfredsställande sätt. Bengtsfors kommun som arbetsgivare accepterar inte att någon anställd utsätts för hot eller våld i någon form.

Riktlinjernas ramverk

Riktlinjen mot hot och våld är det övergripande dokument som gäller för samtliga medarbetare inom Vård och omsorg IFO. Arbetsgivaren har enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift *Våld och hot i arbetsmiljön* (AFS 1993:2) ansvar för att utreda de risker för hot och våld som kan finnas i arbetet samt vidta åtgärder. Det är viktigt att göra en bedömning av risken för hot och våld både på arbetsplatsen i sin helhet och för enskilda arbetssituationer. De rutiner och åtgärder som arbetas fram ska komplettera detta dokument som bilagor alternativt handlingsplaner.

Mål

- Så långt det är möjligt förebygga att medarbetare utsätts för hot eller våld som är arbetsrelaterat.
- Alla medarbetare ska veta var och i vilket sammanhang det kan finnas risk för att hotfulla eller våld samma situationer uppstår
- alla medarbetare ska känna till de rutiner och åtgärder som ska vidtas på den enskilda arbetsplatsen vid en hot eller våldssituation

Definition av begrepp

Våld

Av en person, tillfogande annan person kroppsskada, sjukdom, eller smärta. Likaså ofredande av en annan person genom till exempel knuffar, fasthållande, kastande av föremål, och att genom skrik, skällsord eller gester allvarligt kränka någon.

Hot om Våld

En person uppträder hotfullt i tal eller i skrift och framkallar rädsla hos den hotade.

Arbetsskada

En fysisk eller psykisk skada till följd av en händelse inträffad under arbetets gång.

Hot och våld

Tillbud

En händelse som skulle ha kunnat leda till sjukdom eller olycksfall bland medarbetare. Vid tillbud uppkommer aldrig någon personskada.

Ansvar

Enhetschef

Enhetschef har huvudansvaret för att åstadkomma en god arbetsmiljö. Arbetsmiljöansvaret åligger respektive chef enligt Bengtsfors kommuns gällande fördelning av arbetsmiljöuppgifter. Arbetsgivaren ska utreda vilka risker det finns för hot och våld, genomföra åtgärder för att så långt som möjligt förhindra att anställda utsätts för hot eller våld samt kontrollera att alla känner till rutinerna. Arbetsgivaren ska dessutom se till att det finns erforderlig larmutrustning och att det finns fastställda rutiner för hur en situation om hot- eller våld ska hanteras.

Medarbetare

Medarbetare inom Bengtsfors kommun ska vara risk- och säkerhetsmedvetna och följa de regler och rutiner som finns på arbetsplatsen. De ska delta i arbetsplatsträffar och rapportera avvikelser/risker samt i dialog med chef delta i erbjudna utbildningar.

Skyddsombud

Skyddsombudet ska bevaka arbetsmiljön inom sitt skyddsområde men har inte det yttersta ansvaret för den. Chefer, medarbetare och skyddsombud ska samverka för att skapa en säker och god arbetsmiljö.

Företagshälsovården

Kan erbjuda förvaltningarna och cheferna expertkompetens inom arbetsmiljöområdet.

Förebyggande åtgärder

Arbetsgivaren ska genom att systematiskt undersöka arbetsmiljön minimera och förebygga riskerna för att arbetstagare utsätts för hot och våld.

Respektive chef ansvarar för:

- Medarbetarnas säkerhet, utbildning och beredskap inför eventuella hot eller våldssituationer.
- Att nyanställda, vikarier, timanställda och studerande får information om eventuella risker, rutiner samt en introduktion till arbetsplatsen.
- Att bemanna så att säkerhet kan tillgodoses.
- Att göra riskanalyser för de arbeten och aktiviteter som medarbetare utför eller kommer att utföra.
- Att beakta risker vid ensamarbete.

Hot och våld

- Att riskbedömning och vid behov handlingsplan avseende hot och våld görs minst en gång per år som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- att riskbedömning och vid behov handlingsplan görs vid ny verksamhet, nya lokaler eller andra förändringar som kan påverka säkerheten
- Att riskbedömning och handlingsplan behandlas på APT och i samverkansgrupper enligt gällande samverkansavtal
- Att samtliga tillbud och arbetsskador alltid dokumenteras, rapporteras och utreds enligt gällande rutiner.
- Att en medarbetare som utsatts för en hot- eller våldssituation snabbt får hjälp och stöd för att förebygga och lindra såväl fysisk som psykisk skada
- Att alltid polisanmäla hot och våld situationer.

Närmaste chef ska alltid utreda, åtgärda och följa upp händelsen. Ingen händelse är den andra helt lik men det finns dock några punkter att tänka på när arbetsplatsen utarbetar sin handlingsplan.

Vid en akut händelse

Respektive chef ansvarar för:

- Att en medarbetare som har utsatts för en allvarlig hot eller våldssituation blir avlöst från sina arbetsuppgifter samt får det stöd som kan behövas. Nödvändiga kontakter tas ex. med anhöriga, sjukvård och företagshälsovård.
- Att samla och informera berörda medarbetare om vad som har inträffat.
- Att både den drabbade och arbetsgruppen får prata igenom det som har hänt. Företagshälsovården kan hjälpa till med akut krisstöd. om någon blivit inblandad i händelsen, såsom besökare tas dessa om hand på lämpligt sätt. Även i detta fall är det lämpligt att samla berörda personer i ett gemensamt utrymme och ge den information som finns och ge samtliga en möjlighet att beskriva hur de upplevt situationen.
- Att dokumentera, rapportera och utreda händelsen. Rutiner för anmälan av tillbud och arbetsskador finns på intranätet.
- Att göra en skriftlig anmälan av arbetsskada till Arbetsmiljöverket
- inför en eventuell rättegång ska arbetstagare ges möjlighet till genomgång av rättegångsförfarandet via Kommunjurist eller annan expert. Vid en eventuell rättegång bör den drabbade arbetstagaren få sällskap av annan person t ex arbetsledare, arbetskamrat eller facklig representant.
- att vid större olyckor och katastrofer kontakta Bengtsfors kommun kommuns POSOM grupp (Psykologiskt och Socialt Omhändertagande).

Hot och våld

Bilagor till Riktlinjen - Hot och våld:

- 1. Checklista hot och våld**
- 2. Rapport blad hot och våld**

Referenser:

Arbetsmiljöverket

Vårdhandboken